

Οι αρνητικές πλευρές της ελεύθερης ροής των κεφαλαίων και της παγκοσμιοποίησης και η υπερβολική κερδοσκοπία την περίοδο 1999-2000 είχαν πείσει ότι δεν ισχύουν πλέον οι οικονομικοί νόμοι στην αγορά.

Οι οικονομικές προβλέψεις ήταν επισφαλείς αφού η αγορά δεν υπήκουε στα οικονομικά δεδομένα και η κερδοσκοπία είχε επικρατήσει. Όπως είδαμε εύλογα παράπονα υπήρχαν από τη ζώνη του ευρώ ότι οι αγορές δεν ελάμβανον υπόψη την ανάπτυξη και την καλή πορεία των οικονομικών της δεικτών. Αντίθετα, τονίζοντο μόνο οι καλές επιδόσεις της οικονομίας των ΗΠΑ. Η εμπειρία, όμως, των τελευταίων μηνών του 2000 και του Ιανουαρίου του 2001 έδειξε ότι αργά ή γρήγορα οι θεμελιώδεις οικονομικοί νόμοι θα επικρατούσαν. Μετά τις εξελίξεις και την αποκατάσταση σε ρεαλιστικά επίπεδα της ισοτιμίας ευρώ δολαρίου αποκαταστάθηκε το κύρος των οικονομολόγων και των οικονομικών αναλυτών. Ποια ήταν τα οικονομικά μεγέθη που αντέστρεψαν την κατάσταση και οδήγησαν σε πιο ρεαλιστικά επίπεδα την ισοτιμία ευρώ δολαρίου;

Ευρωζώνη: η αύξηση του ΑΕΠ το τρίτο τρίμηνο του 2000 ήταν 3,4% ελαφρά κατώτερη από το 3,7% του δευτέρου τριμήνου αλλά πολύ καλύτερη από τα αντίστοιχα μεγέθη των ΗΠΑ. Η ανεργία συνέχισε να μειώνεται έστω και με αργούς ρυθμούς και έπεσε στο 8,8% του εργατικού δυναμικού. Ο πληθωρισμός επηρεάστηκε από τις αυξήσεις των τιμών του πετρελαίου αλλά έδειξε μεγάλη αντοχή και περιορίστηκε στο 2,4% έναντι 3,7% των ΗΠΑ. Το Μ3 της ευρωζώνης τον Ιανουάριο του 2001 μειώθηκε στο 2,4%. Οι αποδόσεις των μεγάλων ευρωπαϊκών χρηματιστηρίων ήταν σταθερότερες και πιο αποδοτικές προς το τέλος του 2000 απότι αυτές του χρηματιστηρίου της Νέας Υόρκης.

ΗΠΑ: ύστερα από εννέα χρόνια εντυπωσιακής ανάπτυξης η οικονομία των ΗΠΑ έδειξε σημεία κόπωσης και οι οικονομολόγοι διχάζονται εάν θα υπάρξει ομαλή ή σκληρή προσγείωση αυτής. Το πλέον πιθανό σενάριο, το οποίο όμως αποτελεί ήδη πραγματικότητα, ήταν η ομαλή προσγείωση (soft landing). Η μικρή αύξηση του ΑΕΠ το τρίτο τρίμηνο του 2000 κατά 2,2% έναντι 5,6% του δευτέρου τριμήνου αποτελεί γεγονός αλλά η ετήσια αύξηση του ΑΕΠ θα κινηθεί στο 5%. Ο πληθωρισμός σε μέσα ετήσια επίπεδα είναι στο 3,4% αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι υπάρχουν σοβαρές πληθωριστικές πιέσεις. Η αύξηση της ανεργίας είναι ανεπαισθητή ενώ μικρή μείωση παρατηρήθηκε στο διαθέσιμο εισόδημα των πολιτών και στους ρυθμούς της αποταμίευσης. Ελαφρή υποχώρηση σημειώθηκε, επίσης, στη δαπάνη των πολιτών, στη στεγαστική δραστηριότητα, στις εργοστασιακές παραγγελίες, στις λιανικές πωλήσεις ενώ η παραγωγικότητα παραμένει σε υψηλά επίπεδα. Οι υποστηρικτές του σεναρίου της ανώμαλης προσγείωσης (hard landing) βασίζονται στους εξής δείκτες: ο δείκτης NAPM, που δείχνει κύρια τις προσδοκίες στη μεταποιητική δραστηριότητα πέφτει συνέχεια τους τελευταίους πέντε μήνες και το Δεκέμβριο κατέγραψε μία πτώση 43,7% τη μεγαλύτερη από το 1991. Ο δείκτης εμπιστοσύνης των καταναλωτών έπεσε το Δεκέμβριο και αυτός είναι ο τρίτος μήνας συνεχούς μείωσης. Η μικρή αύξηση του ΑΕΠ το τρίτο τρίμηνο του 2000 (2,2%) αποτελεί για τους υποστηρικτές του δευτέρου σεναρίου την απαρχή μιας ύφεσης. Η κατάρρευση του δείκτη Νάζντακ (πτώση κατά 30%) και η πτώση του δείκτη Στάνταρντ εντ Πουρ κατά 10%. Η μείωση της χρήσης του παραγωγικού δυναμικού, η σημαντική μείωση των κερδών των επιχειρήσεων και η αύξηση των απολύσεων. Οποιοδήποτε, όμως, σενάριο και αν υιοθετήσει κανείς η υπεροχή των οικονομικών δεικτών της ζώνης του ευρώ την περίοδο αυτή δικαιολόγησε απόλυτα την άνοδο της ισοτιμίας του ευρώ.